

Budget 2021

En budget för trygghet, kunskap och ansvar

Moderaterna och Kristdemokraternas budget för Västerås stad 2021 bygger på ett långsiktigt ansvarstagande för Västerås. Där skola, omsorg och trygghet prioriteras och med en ekonomi som inte belastar kommande generationer.

Rådande pandemi ställer också stora nya krav på att Västerås stad så långt som möjligt skyddar våra invånare och ger de förutsättningar staden kan för att drabbade företag ska övervintra och jobb räddas.

Västerås måste bli tryggare, att kvalitén och valfriheten måste öka i skola och omsorg samtidigt som vi tar ett långsiktigt ansvar för Västerås stads ekonomi och skattebetalarnas pengar. Trygghet, kunskap och ansvar är grunden för vår budget.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Inledning.....	4
Budget 2021.....	9
Investeringar	10
Förskolenämnden, grundskolenämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	12
Äldrenämnden och nämnden för personer med funktionsnedsättning.....	15
Individ- och familjenämnden.....	19
Kulturnämnden och nämnden för idrott, fritid och förebyggande.....	22
Miljö- och konsumentnämnden	24
Byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och tekniska nämnden.....	26
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.....	29
Övriga nämnder, bolag och kommunalförbund	33
Resultaträkning.....	36

SAMMANFATTNING

Vi moderater och kristdemokrater gör tydliga prioriteringar av trygghet, utbildning och omsorg i budget 2021. Det handlar om att prioritera åtgärder för ökad trygghet i Västerås med en trygghetsatsning för att anställa bland annat fler ordningsvakter. Det handlar om att prioritera de små barnen i förskolan genom mindre barngrupper och en tydlig satsning på grundskolan genom en ökad ersättning på 2000 kronor per elev i år F-6 och 3000 kronor per elev i år 7-9. Skolorna ska själva kunna prioritera åtgärder för att fler elever ska klara godkända betyg och att fler elever ska nå toppbetyg. Under Corona har äldreomsorgen drabbats hårt och det krävs en höjd bemanning och här lägger vi en särskild satsning, förutom det höjda statsbidrag som Västerås får på 59 miljoner.

Vi kan konstatera att i underlaget till budget som vi har att utgå ifrån innehåller dolda besparingar. Nämnder och styrelser får endast hälften av den kompensation som kommer att behövas för pris- och löneökningar 0,85 % (samtidigt ges ett effektiviseringskrav på motsvarande 0,85%). Enligt Sveriges kommuner och regioner kommer priser och löner att under 2021 öka med 1,7%. Det innebär att det faktiska effektiviseringskravet är 1,7 % på alla styrelser och nämnder. Vi moderater och kristdemokrater lägger därför till en löne- och priskompensation till de "mjuka" nämnderna på 0,85 % utan ytterligare generellt effektiviseringskrav.

För att kraftigt minska individ- och familjenämndens underskott behöver goda exempel från andra kommuner användas. Exempelvis har Borås kunnat halvera sitt försörjningsstöd, här behöver Västerås ta efter och återupprätta arbetslinjen där många flera ska gå från bidrag till arbete. Vi måste vara tydliga med att stoppa bidragsfusket. Det får aldrig vara möjligt att fuska sig till stöd när det finns så många som verkligen behöver hjälp.

Investeringsbudgeten måste ses över så att staden investerar i en takt som är långsiktigt hållbar och att låneskulder undviks. Samtidigt ska västeråsarna inte överbeskattas, därför måste varje krona vändas på för att det ska gå till rätt åtgärd.

Vi moderater och kristdemokrater föreslår därför att:

- Trygga stråk med kameraövervakning införs, fler ordningsvakter, belysning och buskage ses över och att samarbetet med Polisen förstärks.
- Den rörliga skolpengen ska öka utöver priskompensation med minst 2 000 kronor per elev i år F-6 och 3000 kronor i år 7-9.
- Barngruppernas storlek i förskolan minskas och att det följs upp på gruppnivå.
- Fler trygghetsboenden byggs.
- Öka bemanningen i äldreomsorgen.
- En särskild satsning görs för att förbättra Västerås gatu- och vägunderhåll.
- Löne- och priskompensation till utbildning och omsorg enligt SKRs riktlinjer, dvs ej dolda besparingar.

Detta finansieras genom bland annat:

- Krav på aktivitet för att få försörjningsstöd och åtgärder mot välfärdsbrott.
- Minskade kommunala resurser till arbetsmarknadsåtgärder, staden kan gärna bidra med åtgärder men de ska finansieras statligt.
- Minskning av antalet konsulter, handlingsplaner, policys, program och omfattande remissvar och samordning av kommunikatörer.
- Våga säga nej till uppgifter som kommunen inte behöver utföra.
- Samordna öppettider i förskolan och barn till föräldralediga som inte har särskilda behov ska inte automatiskt ha rätt till fritidshem.

2020-11-11

INLEDNING

Under 2020 har ingenting varit sig likt. Få anade att världen skulle drabbas av en pandemi som har lett till att västeråsare blir hårt drabbade och flera har avlidit som en följd av Corona. Det visar tydligt på bristerna i framförhållning och brister som har drabbat våra äldre särskilt på äldreboenden. Tyvärr ser detta ut att bli långvarigt och kommer att kraftigt påverka verksamhet och budget för 2021. I detta läge måste erfarenheter tas tillvara för att försöka begränsa smittspridning och skydda riskgrupper. Vi har därför i denna budget avsatt resurser för uppbyggnad av lager för skyddsutrustning. Vi måste också se till att vi gör det vi kan för att också kunna rädda företag inom branscher som drabbats hårt som exempelvis besöksnäring och verksamheter i city. Vi kommer att fortsätta så länge vi har Coronarestriktioner att erbjuda åtgärder som underlättar för besökare i city.

Utifrån den svåra situation vi befinner oss i kopplat till pågående pandemi och de oöverblickbara ekonomiska konsekvenser detta har så finns det inte något realistiskt, nytt reformutrymme de närmaste åren. Det är svårt att bedöma kommande skatteunderlag då arbetslösheten beräknas stiga och företagandet drabbas hårt av krisen. I skenet av detta måste försiktighet iakttas i budgetarbetet och fokus ligga på nödvändiga behov liksom på sådana satsningar där beslut redan finns och som måste finansieras.

Regeringen har idag problem med att upprätthålla tryggheten i Sverige. Problem som allt mer vältras över på kommunerna. Trots att Sverige är ett av de länder som hårdast beskattar sina medborgare klarar staten inte alltid av att tillgodose något så basalt som att västeråsarna ska känna sig trygga när de vandrar i sin egen stad. Det borde vara självklart att västeråsare kan röra sig fritt i sin stad utan att uppleva risk för våld eller hot. Det ska vara självklart att man ska kunna röra sig fritt även på kvällstid. Men så är det inte i dag. Regeringen blundar och vältrar istället över problemet på kommunerna. Kommunpolitikernas nya uppgift tycks vara att garantera invånarna den mest grundläggande tryggheten.

Det måste bli stopp på den grova brottsligheten och tryggheten i vardagen måste öka, det är en av våra allra viktigaste politiska prioriteringar. Kriminaliteten begränsar allas vår frihet. De som tar sig friheten att attackera samhället med våld och hot, som säljer narkotika och bränner bilar – ska också få ta konsekvenserna. Om staden inte markerar mot gängkriminalitet, skadegörelse och våld kommer tilliten mellan medborgare och det offentliga att minska. I vår budget prioriterar vi därför allt från fler ordningsvakter till trygga stråk med kameraövervakning och ökad belysning.

Många kommer till Västerås och Sverige. Då är det viktigt att få kunskap om vilka regler och förutsättningar som gäller här. Det finns grundläggande värderingar som alla ska respektera. Vi kan exempelvis idag se en kraftig ökning av det hedersrelaterade våldet. Här krävs det krafttag för att det ska bli en förändring.

Fler elever måste klara målen i skolan. Kunskap är en garanti för kommande framgångar. Därför vill vi säkerställa att professionen, det vill säga lärare och rektorer får ett utökat mandat. Det är de som vet vad varje elev behöver och därför föreslår vi att den rörliga skolpengen ska öka. Resurser till skolan får inte gå till nya projekt och politiska prioriteringar utan ska ge verksamheten möjlighet att göra nödvändiga åtgärder så att fler elever når godkända betyg i alla ämnen och att fler elever når toppbetyg. Barngruppernas storlek i förskolan ökar år efter år och detta går inte längre. Små barn behöver små grupper och därför måste barngruppernas storlek i förskolan minska.

2020-11-11

Under 2020 har äldreboenden drabbats hårt av Coronapandemin. Vi måste skynda på avvecklingen av de äldreboenden som är byggda på sådana sätt att det är svårt att hindra smittspridning. Alla äldreboenden måste också ha tillgång till adekvat skyddsutrustning. Vi måste också förstärka bemanningen.

Under de kommande årtiondena förväntas antalet människor som blir 85 år och äldre att öka kraftigt. Det är i grunden goda nyheter men det innebär också utmaningar för kommunerna. Därför måste Västerås stad planera för hög flexibilitet och tillgänglighet för våra äldre invånare. Ingen ska behöva vara rädd för att bli gammal. Äldreboenden och hemtjänst ska fungera. Alla är vi olika och äldre har olika behov och önskemål. Inom ramen för de behov var och en har rätt att få hjälp med ska det vara den äldre som bestämmer innehåll och vem som ska utföra.

Många år av bristande underhåll på gator och vägar har lett till att läget på många platser är akuta med stora hål i vägarna, även cykelvägar kräver akuta åtgärder. Att inte vårda investeringar i gator och fastigheter kommer att innebära stora kostnader i framtiden. Vi moderater och kristdemokrater har därför i 2021-års budget prioriterat underhåll av gator, vägar och fastigheter.

När det gäller stadens ekonomi måste åtgärder och satsningar vara realistiska och genomförbara. Kommunens organisation och all verksamhet ska vara effektiv. Resurser ska läggas längst ut i organisationen där exempelvis barn behöver utbildning och äldre behöver omsorg. Det är viktigt att rätt prioriteringar görs så politiken inte belastar kommande generationer med skulder.

Vi instämmer också i stadsledningskontorets beskrivning av behov av prioriteringar och effektiviseringar. "En möjlighet är att fortsätta förenkla och automatisera administrativa flöden, lokaleffektivisering, digitalisering för att sänka administrativa kostnader samt minska kostnader för inköp och upphandling." Detta sagt så är det ett politiskt ansvar att redovisa kraven på effektiviseringar och inte dölja dessa genom att inte ge full löne- och priskompensation.

FÖRSLAG TILL BESLUT

- 1) Fastställa övergripande mål och uppdrag för Västerås stad i enlighet med moderaternas och kristdemokraternas förslag till årsplan 2021.
- 2) Att fastställa resultatbudgeten för år 2021 med ett resultat på 105 mnkr motsvarande 1,2 % av skatteintäkterna.
- 3) Att godkänna långsiktiga finansiella mål enligt följande:
  - Stadens soliditet ska uppgå till minst 40 %, inklusive samtliga pensionsförpliktelser och exklusive internbanken.
  - Västerås stads koncerns soliditet ska uppgå till minst 30 %, inklusive samtliga pensionsförpliktelser.
  - Stadens resultat ska uppgå till minst 2,5 % av skatteintäkterna, exklusive realisationsvinster och exploateringsintäkter.
  - Stadens upplåning för Västerås stads verksamhet ska inte överstiga 500 miljoner kronor.
- 4) Driftbudget och resultatkrav för respektive nämnd och styrelse för 2021 fastställs enligt följande:

Nämnder	M och KD ram
Skattefinansierad verksamhet	
Förskolenämnden	1 032,5
Grundskolenämnden	2 135,7
Utbildnings- o arbetsmarknadsnämnden	894,2
Skultuna kommundelsnämnd	124,9
Äldrenämnden	1 723,9
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	887,1
Individ- och familjenämnden	884,7
Kulturnämnden	199,2
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	284,3
Tekniska nämnden	458,9
Byggnadsnämnden	28,4
Miljö- och konsumentnämnden	20,7
Kommunstyrelsen	218,2
Kommunrevision	4,9
Valnämnden	6,3
Överförmyndarnämnden	15,5
Stadsgemensamma kostnader	157,5
Resultatkrav:	
Fastighetsnämnden exploatering	23,6
Fastighetsnämnden övrigt	-7,8
Delsumma	9061,1

- 5) Att Investeringsbudgeten för 2021 fastställs till 1307,1 mnkr. Investeringsbudgeten för respektive nämnd fastställs enligt följande:.

Investeringsram, mnkr	M och KD
Skattefinansierad verksamhet	
Fastighetsnämnden	789,6
Fastighetsnämnden, Mälarpporten	7,3
Kommunstyrelsen	44,3
Kommunstyrelsen trygghetsinvestering	5,0
Förskolenämnden	4,2
Grundskolenämnden	16,8
Utbildnings- o arbetsmarknad	10,5
Skultuna kommundelsnämnd	0,7
Äldrenämnden	16,1
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	1,5
Individ- och familjenämnden	25,9
Kulturnämnden	5,3
Nämnden för idrott och friluftsliv	23,8
Teknisk nämnd ordinarie investeringar	41,8
Tekniska nämnden underhållsinv	110,0
Teknisk nämnd strategiska investeringar	88,9
Miljö- och konsumentnämnden	
Summa investering exkl exploatering	1191,7
Fastighetsnämnden- exploatering	95,4
Fastighetsnämnden- strategiska markförvärv	20,0
Summa exploatering och markförvärv	115,4
Summa investeringar	1307,1

- 6) Kulturfondens utdelning 2021 beslutas vara 1830000 och tillfaller kulturnämnden
- 7) Låneram för kommunkoncernen Västerås stadshus AB ska för år 2021 uppgå till maximalt 12 000 mnkr, för moderbolaget att löpande fördela inom Västerås Stadshus AB.
- 8) Ekonomidirektören får mandat att göra teknisk justering av resultaträkningens olika poster och teknisk justering mellan nämnder, under förutsättning att det inte påverkar budgeterat resultat för året.
- 9) Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i samverkan med nämnderna genomföra effektiviseringar för att klara en hållbar ekonomi för staden. Med fokus på verksamhetsutveckling, effektivare inköp och stödprocesser, lokaleffektiviseringar och digitala språng, som varit lärdomar under coronapandemin, ska kostnaderna i staden minska med 80 mnkr 2021.
- 10) Nämnder och kommunstyrelsen får i uppdrag att se över lokaleffektiviteten och samordningsmöjligheter kopplat till stadens investeringsplan. Syftet är att säkerställa det långsiktiga ekonomiska utrymmet för verksamheten.
- 11) Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverka med nämnderna ta fram en resursfördelningsmodell som på ett transparent och kostnadseffektivt sätt fördelar tillgängliga resurser från kommunfullmäktige till respektive nämnd.

Syftet är att klara stadens framtida utmaningar med demografiutveckling.

12) Att utöver stadsledningskontorets förslag ge följande uppdrag till styrelser och nämnder:

- 1) Att ge fastighetsnämnden i uppdrag att ta fram förslag till fler försäljningar för att undvika att staden lånar till investeringar.
- 2) Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att se över alla investeringar och ge förslag på hur de kan minskas, till exempel Mälarporten.
- 3) Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att vidta åtgärder för att öka tryggheten i Västerås med fler ordningsvakter, trygga stråk med kameraövervakning mm.
- 4) Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med verksamma i city ta fram trygghetsskapande åtgärder som gör att flera vill besöka centrum.
- 5) Att ge fastighetsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att ta fram förslag på lämpliga platser för kameraövervakning som ökar tryggheten och minskar skadegörelsen.
- 6) Att ge kommunstyrelsen tillsammans med fastighetsnämnden i uppdrag att samordna verksamhet i stadshuset till exempel näringslivsverksamheten, överförmyndaren och miljö- och konsumentnämnden där verksamhet också bör vara i närheten av kontaktcentrum.
- 7) Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att i samråd med berörda nämnder göra ett förslag till ny resultathanteringsmodell för Västerås stad inför 2022.
- 8) Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram nya ägardirektiv för Bostads AB Mimer med uppdrag att bygga trygghetsboenden, äldreboenden och gruppboenden/serviceboenden som finansieras genom ökad försäljning.
- 9) Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att i samråd med berörda nämnder se till att kommande projekt inom området förebyggande ska vara evidensbaserade och pågående projekts effekt eller måluppfyllelse ska utvärderas innan nya medel kan bli aktuella.
- 10) Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att se över möjligheten till fler delägare/finansiärer för Västerås flygplats
- 11) Att ge äldrenämnden i uppdrag att ansöka om statliga medel för en satsning på att vidareutbilda anställda i svenska språket.
- 12) Att ge skolnämnderna i uppdrag att samordna utbyggnaden av förskolor och skolor för att bygga rätt storlek och för den långsiktiga efterfrågan.
- 13) Att ge förskolenämnden i uppdrag att erbjuda alternativa utförare att drifva och bygga nya förskolor.
- 14) Att ge fastighetsnämnden och byggnadsnämnden i uppdrag att se till att det finns planer för minst 2 gruppboenden.
- 15) Att ge Bostad AB Mimer i uppdrag att förstärka sin soliditet och öka försäljningen. Mimer ska äga maximalt äga 40 % av hyresrätterna i Västerås.
- 16) Att ge stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag på hur stadens behov av total låneskuld kan minskas (inklusive bolag).
- 17) Att ge miljö och konsumentnämnden i uppdrag att återkomma med förslag på sänkta taxor för serveringstillstånd eftersom kostnaderna kan minskas.

BUDGET 2021

Coronapandemin har kraftigt påverkat Västerås och också stadens ekonomi. I underlaget till budget förutsätts ett statligt stöd för de effekter som pandemin har på stadens utgifter. Det innebär att vi förväntar oss kompensation och få del av det stöd som utlovas för de verksamheter där kostnaderna kraftigt ökar som en följd av pandemin.

Genom tillväxt stärks Västerås stads ekonomi. Om flera arbetar ökar stadens välmående och vi kan förstärka utbildning och omsorg. Den viktigaste förutsättningen för att flera ska arbeta är företag som anställer. Västerås ska ha ett mycket bra företagsklimat. Ett bra företagsklimat lockar fler företag att etablera sig och befintliga företag att växa i Västerås. Då får inte Västerås stad konkurrera osunt med det lokala näringslivet utan verksamhet som uthyrning av konferenslokaler och företagshotell ska säljas eller drivas av andra än Västerås stad. Staden måste också bli bättre på upphandlingar. Det ska alltid upplevas som enkelt och rättvist när staden gör upphandlingar. En positiv syn på företagande ska också genomsyra hela staden och alla anställda. Det är därför viktigt att uppmuntra kommunalt anställd personal att ta över verksamhet, starta företag och driva eget.

Västerås ska vara en attraktiv stad för medborgare att trivas i med hög servicenivå och hög livskvalitet. Västerås ska ha bra och funktionella kommunikationer till och inom staden för både varor och människor. För oss är det viktigt med ett levande centrum som ger förutsättningar för en stark handel och där människor kan känna sig trygga. Då krävs det åtgärder så att flera upplever att det är lätt att besöka city till exempel genom att införa fler avgiftsfria 30-minutersparkeringar. Så länge pandemin pågår måste också staden göra de åtgärder som går för att underlätta för handel och företagande på ett säkert sätt.

Genom att bättre ta tillvara stadens strategiska möjligheter med tåg, flyg, båt och vägtransporter har Västerås stora förutsättningar att utvecklas som kommunikationsnav. Självklart ska också Västerås flygplats behållas och utvecklas. På så sätt kan Västerås locka till sig nya invånare, studenter, företag och turister. Vi måste fortsätta att jobba mot att få högskolan att bli universitet med speciell inriktning på teknik. Det är utbildning och omsorg samt investeringar som ger förutsättningar för fler jobb. Investeringarna i Västerås är för omfattande och behöver omprövas. Omfattande investeringar som nya stationen behöver ses över för att hamna på realistiska nivåer. Det är inte rimligt att staden lånar i storleksordningen 2 miljarder för att finansiera ny station. Flera nya vägutbyggnader behöver genomföras exempelvis Västerleden och många kan finansieras inom ramen för exploatering. Exempel är att delar av breddningen av Norrleden bör kunna finansieras inom ramen för exploateringen av Sätra.

Med goda finansiella förutsättningar och stark ekonomi kommer Västerås attraktionskraft att öka som etableringsstad. Skatteintäkter är västeråsarnas pengar som måste hanteras med stor försiktighet och långsiktighet. Vi moderater och kristdemokrater prioriterar de viktiga kärnverksamheterna såsom utbildning och omsorg. Genom att hela tiden prioritera kan vi säkra att pengarna räcker för kärnverksamheterna utbildning och omsorg.

INVESTERINGAR

Investeringar innebär stora framtida kostnader, därför måste alla investeringar göras med omtanke om framtida generationer. Alla investeringar måste ses över för att se om det går att finna billigare alternativ som innebär en lägre investeringskostnad. Det kan handla om allt från materialval till val av upphandling. Vi har lagt ett förslag som innebär en betydligt lägre investeringsram. Detta kommer inte att räcka utan stora investeringsprojekt som nya stationen (Mälarporten) behöver ses över med fokus på att kraftigt minska kostnaderna. Boenden som exempelvis äldreboenden och trygghetsboenden ska istället för att byggas av Västerås stad byggas av Bostad AB Mimer och andra aktörer. För boenden längre fram bör också fler olika nya aktörer kunna bygga om vi inför Lagen om valfrihet (LOV) för äldreboenden. Investeringen gällande Stora torget behöver ses över för att minska kostnaden kraftigt. Hänsyn ska tas till torgets historik, aktiv torghandel och till de många synpunkter som inkommit.

Skollokaler i Västerås måste vara funktionella och effektiva. Västerås stad kan inte tillåta att lokalkostnaderna ökar kraftigt eftersom det innebär att det blir mindre resurser till lärare. Västerås stad ska inte långsiktigt låsa fast sig i dyra lokallösningar. Skollokaler som byggs ska vara flexibla så att de kan användas för olika utbildningsverksamheter. Skolor i strategiska lägen och som långsiktigt kommer att behövas som skolor ska därför behållas inom stadens ägo.

Det behövs fler trygghetsboenden i Västerås för att möta alla de äldre som upplever en otrygghet men som inte har ett stort omsorgsbehov. Det finns idag bara ett trygghetsboende i Västerås och det skulle behövas i alla delar av staden. Därför måste staden ge i uppdrag till Bostad AB Mimer att bygga trygghetsboenden och också erbjuda att hyra in ett antal lägenheter hos de privata aktörer som bygger trygghetsboenden. Vi vill dessutom bygga kombinationsboenden med lägenheter, trygghetsboenden, äldreboende och servicehus för att möta de individuella behov som finns.

Investeringar som stärker Västerås som etableringsort för företag ska prioriteras. Västerås ska vara ett infrastrukturnav. Västerås har en unik infrastruktur med fyra transportslag. Genom god infrastruktur underlättas företagsetableringar och att företag expanderar vilket ger fler jobb i Västerås. Det handlar om att till exempel bygga Västerleden. Västerås måste fortsätta att vara en breddidrottsstad och därför krävs nytänkande för att kunna klara kommande behov av nya idrottslokaler.

Investeringsram, mnkr	Budget 2021	Förändring	
		M	KD
Skattefinansierad verksamhet			
Fastighetsnämnden	845,6	-56,0	789,6
Fastighetsnämnden, Mälarporten	67,3	-60,0	7,3
Kommunstyrelsen	48,3	-4,0	44,3
Kommunstyrelsen trygghetsinvestering		5,0	5,0
Förskolenämnden	6,0	-1,8	4,2
Grundskolenämnden	24,0	-7,2	16,8
Utbildnings- o arbetsmarknadsnämnden	15,0	-4,5	10,5
Skultuna kommundelsnämnd	1,0	-0,3	0,7
Äldrenämnden	23,0	-6,9	16,1
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	2,1	-0,6	1,5
Individ- och familjenämnden	37,1	-11,2	25,9
Kulturnämnden	14,3	-9,0	5,3
Nämnden för idrott och friluftsliv	23,8		23,8
Teknisk nämnd ordinarie investeringar	41,8		41,8
Tekniska nämnden underhållsinvesteringar	60,0	50,0	110,0
Teknisk nämnd strategiska investeringar	152,1	-63,2	88,9
Miljö- och konsumentnämnden			
Summa investering exkl exploatering	1361,4	-169,7	1191,7
Fastighetsnämnden- exploatering	95,4		95,4
Fastighetsnämnden- strategiska markförvärv	50,0	-30,0	20,0
Summa exploatering och markförvärv	145,4	-30,0	115,4
Summa investeringar	1506,8	-199,7	1307,1

Investering fastighetsnämnden	Budget 2021		M och KD budget
Grundskola	358,9		358,9
Förskola	60,0		60,0
Gymnasieskola	33,5		33,5
Idrottsfastigheter	36,1	-21,0	15,1
Kulturfastigheter	0,0		
Boenden (äldrenämnden mm)	105,5		105,5
Boenden (individ och familj)	6,4		6,4
Övriga fastighetsinvesteringar	81,2	-35,0	46,2
Hamnens utveckling	105,0		105,0
Extern hyra hamnen	59,0		59,0
Summa investering exkl exploatering	845,6	-56,0	789,6
Fastighetsnämnden- exploatering	95,4		95,4
Fastighetsnämnden- strategiska markförvärv	50,0	-30,0	20,0
Summa exploatering och markförvärv	145,4	-30,0	115,4
Summa investering exkl exploatering	991,0	-86,0	905,0

FÖRSKOLENÄMNDEN, GRUNDSKOLENÄMNDEN OCH UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

De tre utbildningsnämnderna har en viktig roll i att skapa goda förutsättningar för barn och unga i Västerås. Kunskap, arbetsro och trygghet är nyckelord som måste prägla Västerås skolor och förskolor. Våra unga västeråsare ska möta kunskapsutmaning och en positiv framtidstro i våra verksamheter. Vi är övertygade om att en framgångsrik skola byggs av engagerade och kompetenta lärare och rektorer. Minskad administration, fokus på uppdraget och tryggare skola är några områden som fortsättningsvis behöver prioriteras. Ett tydligt pedagogiskt ledarskap är en förutsättning för att skolans resultat ska förbättras.

Nämnderna sätter ramarna samtidigt som det är professionen som vet vilka åtgärder som krävs för att eleverna ska klara kunskapsmålen och att fler ska nå toppbetyg. Tyvärr fortsätter resultaten i Västerås kommunala skolor att sjunka. Ett annat tydligt exempel är att individuella programmet är ett av de program som har flest elever på gymnasiet. Detta är ett av skälen till att vi fortsättningsvis prioriterar att de ökade resurserna ska gå direkt ut i verksamheten genom höjd skolpeng med 2000 kronor per elev i år F-6 och 3000 kronor per elev i år 7-9. Vi är även medvetna om att behoven ser olika ut på våra olika skolor och i våra olika skolformer. Men i och med detta resurstillskott behöver tydliga krav ställas på verksamheterna. Den bästa vaccinationen mot ett framtida utanförskap är att klara skolan, därför måste fler uppnå godkända betyg. Den höjda skolpengen ska gå till varje skola och följa varje elev utan avdrag för verksamhetsgemensamma resurser eller att man kräver att skolor ska gå med ett extra stort överskott.

För de allra minsta lägger vi grunden för framtida skolframgångar. Där skapar vi även grunden till den trygghet som ska prägla deras tid i våra verksamheter. De allra minsta behöver därför mindre sammanhang. Det är oroande att barngruppernas storlek fortsätter att öka. Ständigt ser vi hur normen för hur stor en barngrupp bör vara och hur många barn per vuxen det är i förskolorna ökar. Vår satsning för minskade barngrupper är en tydlig signal om att detta måste prioriteras och att trenden måste vändas.

Vi vill återgå till tidigare regler för hur många timmar barn har rätt till när det gäller fritidshem för barn till föräldralediga och arbetssökande. Detta för att ge utrymme när ekonomin blir mer ansträngd. Barn med särskilda behov har givetvis alltid rätt att söka om utökad tid på fritidshem om behov finns. Förskolorna ska även samordna öppettider för att kunna klara ekonomin och minska barngruppernas storlek.

Oavsett om det är en fristående eller kommunal verksamhet ska den hålla hög kvalitet och det är viktigt att alla strävar åt samma håll. När Västerås stad kan bör vi kroka arm tillsammans för att ha den bästa möjliga utbildningen för våra västeråsare oavsett om det handlar om förskola, grundskola, gymnasieskola eller vuxenutbildning.

Kopplingen till det lokala arbetslivet behöver fortsätta att utvecklas och den gymnasie- och vuxenutbildning vi erbjuder ska vara förankrad i elevernas kommande yrkesliv. Det ställer också krav på att erbjuda utbildningsplatser som leder till jobb och den aktuella arbetsmarknaden. Vid eventuella prioriteringar ska detta beaktas. Detta gäller givetvis de arbetsmarknadsåtgärder som kommunen erbjuder. Arbetsmarknadsåtgärder är i stora delar ett statligt uppdrag och Västerås har

historiskt tagit ett stort ansvar. Vi behöver se över vad staden erbjuder och säkerställa att erbjudna åtgärder får önskad effekt.

Genom avtal med andra kommuner kan Västerås stad samordna gymnasieutbildningar i syfte att öka kvalitet och minska kostnader. Om det finns en annan kommun som driver en utbildning av hög kvalitet borde inte Västerås göra samma sak. Programutbudet på gymnasieskolan behöver ses över och lokalkostnaderna minska. Det måste vara en långsiktigt hållbar lösning för gymnasieskolans lokaler.

Några av utmaningarna som våra utbildningsverksamheter möter handlar om brister i lokaler, svårigheter att rekrytera behörig personal och unga som mår väldigt dåligt. Det ställer krav på samordning och samarbete. Fokus ska vara på att faktiskt vara en attraktiv arbetsgivare. Tidigt i planeringsstadiet för nya områden eller i utvecklingen av befintliga områden måste vi ha planer för behovet av skola och förskola.

Vi möter idag en skola med fler oroliga, hemmasittande eller stressade barn. Elevhälsan ska fortsätta utvecklas för att möta elevers behov av stöd och hjälp. Studie- och yrkesvägledningen behöver också användas för att hjälpa elever göra kloka val som leder till arbete och studier. Vi ser positivt på nya ämnen i skolan som underlättar för unga att göra bra personliga val, ett exempel är Arbetsmarknadskunskap.

Våra förslag:

- Minska barngrupperna i förskolan.
- 2000 kronor per elev i ökad skolpeng år F-6.
- 3000 kronor per elev år 7-9.
- Öka samarbetet med näringslivet och närliggande kommuner för att utveckla gymnasieskolan.
- Full löne-och priskompensation.

Förskolenämnd, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	1 007,8
Ökat barnantal i förskolan	5,0
Lokalersättning	3,7
Priskompensation	9,0
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-9,0
Priskompensation enligt SKR	9,0
Karriärstjänster	1,0
Minskad storlek på barngrupper	15,0
Samordnade öppettider	-6,0
15 timmar per vecka eller sommar o jullov	-3,0
Årets budget	1 032,5
Ökning budgettram	24,7

Grundskolenämnd, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	2 017,7
Ökat elevantal	17,9
Lokalersättning	27,3
Fritidshem, ökat barnantal	-2,9
Priskompensation	19,7
Priskompensation enligt SKR	19,7
Karriärstjänster fritidspedagoger	0,3
Skolsatsning 2000 kr per elev	36,0
Skolsatsning ytterligare 1000 kr per högstadiееlev	6,0
Ej fritids för barn i samband med föräldraledighet	-6,0
Årets budget	2 135,7
Ökning budgettram	118,0

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	873,0
Gymnasieskolan, ökat elevantal	18,1
Gymnasiesärskolan, ökat elevantal	2,1
Lokalersättning	4,2
Vuxenutbildning, förändrat elevantal	5,0
Priskompensation	7,8
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-7,8
Priskompensation enligt SKR	7,8
Minskad omfattning arbetsmarknadsåtgärder	-10,0
Se över programutbud och avtal	-5,0
Privat drift yrkeshögskolan	-1,0
Årets budget	894,2
Ökning budgettram	21,2

Skultuna kommunaldelsnämnd, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	122,1
Grundskolan, ökat elevantal	1,0
Ettårssatsning utredning skollokaler	-0,7
Persboskolan, lokalersättning	
Skultuna ny förskola	
Priskompensation	1,1
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-1,1
Priskompensation enligt SKR	1,1
Karriärstjänster	0,4
Skolsatsning 2000 kr per elev	0,7
Skolsatsning ytterligare 1000 kr per högstadiееlev	0,3
Årets budget	124,9
Ökning budgettram	2,8

2020-11-11

ÄLDRENÄMNDEN OCH NÄMNDEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Vi är i ett mycket allvarligt läge där många äldre och personer med funktionsnedsättning drabbats av den pågående pandemin. Fokus måste fortsatt ligga på krishanteringen under coronapandemin och på att säkra och skydda våra mest sårbara.

Nämnderna måste fullt ut kompenseras för volymökningar liksom för löne- och prisökningar. Kommunen kommer i enlighet med de nya riktlinjerna om god och nära vård att ta över en större del av vårdansvaret från Regionen och hur detta ska kompenseras är idag oklart. Nödvändiga nybyggnationer av särskilda boenden medför också kostnader.

Inom nämnden för personer med funktionsnedsättning pågår arbetet med att få ut flera på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta arbete behöver stärkas exempelvis genom SPIRA projektet.

Vi vill införa en ersättning för de som går i sysselsättning psykiatri, likt habiliteringsersättningen. I grunden borde statens ersättning till kommunerna för habiliteringsersättning också inkludera personer som har en psykisk funktionsnedsättning.

Vi behöver se till att vi når målet om att bygga 1-2 gruppboendestäder/serviceboendestäder om året för att säkerställa framtida behov. Lokalkostnader behöver ses över, då vård- och omsorgsförvaltningen är den förvaltning med flest kvm/medarbetare.

Det ska vara tryggt att bli gammal i Västerås. När du har behov av samhällets stöd för att kunna bo kvar i din bostad eller en bostad som är anpassad efter dina behov så ska du kunna få det. Omsorgen ska vara trygg även under en pågående pandemi.

Den äldres vilja ska alltid vara i centrum. Precis som en äldre idag har rätten att få välja mellan olika hemtjänstutförare måste det bli lika självklart att själv få välja mellan olika typer av särskilda boenden, det vill säga mellan offentliga och privata utförare och äldreboenden med olika inriktning. Därför vill vi införa lagen om valfrihet (LOV) när det gäller äldreboenden och servicehus i Västerås.

I dagsläget måste dock det ekonomiskt utrymme riktas mot att förstärka bemanningen och att förbättra personalsituationen samt att skapa en arbetsplats som gör det möjligt att klara rekryteringsbehovet på sikt. I det arbetet är det viktigt att stegvis arbeta för att ta bort delade turer och för att få en bättre chefsstruktur med färre medarbetare per chef. Heltid som norm är en självklarhet och för oss innebär det att om medarbetare önskar arbeta deltid ska få de få den möjligheten.

Det krävs en förstärkning av bemanning, behovet av dubbel bemanning ökar då vårdtyngden stadigt höjs och vårdinslaget kommer att bli större i samband med att nära vård införs. Den medicinska kvaliteten i verksamheterna måste förstärkas. Våra tidigare förslag om satsning på en förstärkt MAS-funktion och att inrätta en MAR, medicinsk ansvarig för rehabilitering genomförs nu och är ett viktigt steg i rätt riktning. Nu måste även läkarnärvaron förstärkas. Äldrenämnden måste också ansöka om de statliga medel som finns för att göra en språksatsning för anställda i omsorgen.

2020-11-11

För att öka tillgängligheten till äldreboenden och komma tillrätta med otryggheten som många äldre känner i ordinärt boende, behöver Västerås stad bygga ut och öka antalet trygghetsboenden. Detta skulle underlätta för bland annat medflyttare och äldre västeråsare som har få hemtjänsttimmar men som känner otrygghet i sitt ordinarie boende. Ett trygghetsboende är för seniorer som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. Om en partner blir sjuk medan livskamraten är frisk kan det vara bättre för båda att bo i anslutande boenden än i ett gemensamt boende. Det är viktigt att det byggs kombinationer av lägenheter, trygghetsboenden och äldreboenden.

I det svåra ekonomiska läget måste äldrenämnden vända på varje krona. Idag finns ett antal tomma servicehuslägenheter som kan omställas utifrån behov, kösituation och status på lokaler. Genom att upphandla hemtjänst och äldreboenden kan kostnaderna minska samtidigt som kvaliteten behålls. Onödig administration som en äldrekommission behöver inte genomföras utan resurserna ska användas till att ge full kompensation för löne- och prisökningar. Västerås stad har en hög kostnad för bostadsanpassningsbidrag inklusive återställningsbidrag. Istället för bidrag för bostadsanpassning behöver anpassning av bostäder ske redan under byggtiden. När fler äldre erbjuds boenden kommer behovet av anpassning att minska. Administration måste i möjligaste mån samordnas och effektiviseras inom staden.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning behöver se över utformningen av framtidens bostäder för personer med funktionsnedsättning tillsammans med individer, organisationer, anhöriga och personal. Det handlar om ordinärt boende med stöd, trapphusboenden, satellitlägenheter, gruppboenden och så vidare. Ett särskilt fokus ska vara på teknik, funktion och innovation. Fler verksamheter inom nämnden för personer med funktionsnedsättning kan upphandlas för att få en mångfald av olika utförare samtidigt som det också är kostnadseffektivt.

Det måste vara möjligt att växa som anställd i Västerås stad både löne- och ansvarsmässigt. Därför har vi prioriterat en satsning på karriärstjänster både inom äldrenämnden och nämnden för personer med funktionsnedsättning. Vi måste höja statusen på att arbeta inom omsorgen och klara rekryteringen.

Våra förslag:

- Utöka bemanningen på äldreboenden
- Införa lagen om valfrihet (LOV) för äldreboende och servicehus.
- Bygga fler trygghetsboenden, samt kombinationer av lägenheter, trygghetsboenden och äldreboende.
- Införa boendegaranti för de med många hemtjänsttimmar.
- Inrätta en tjänst för att stödja och underlätta kontakterna och den enskildes ansöka hos Försäkringskassan för de med behov av personlig assistans.

Äldrenämnden, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	1 603,6
Hemtjänst volymökning 3,5 %	17,1
Hemtjänst minskning pga nya boenden	-8,5
Hemsjukvård volymökning	3,2
Södra Källtorp nytt boende 1 april	21,0
Öster Mälarstrand, nytt boende 1 sep	39,9
Ängsgärdet, nytt boende 2023	
Stenkumla, nytt boende 2024	
Rösegården avvecklas 1 apr 2021	-7,5
Södergården avvecklas 1 sep 2023 (18 lgh)	-5,0
Ett boende avvecklas från 2022	
Ett boende avvecklas från 2024	
Äldresatsning	59,0
Priskompensation	15,6
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-15,6
Priskompensation enligt SKR	15,6
Karriärstjänster	1,0
Lagerhållning skyddsmaterial	1,0
Prioritering bemanning	10,0
Avveckla Äldrekommission	-1,5
Alternativ drift hemtjänst	-5,0
Uppföljning avgifter, avgift uteblivna besök	-2,0
Tidigarelägg avveckling Rösegård/Södergården	-8,0
Minskad volymökning hemtjänst följd av Corona	-5,0
Utslussning färdigbehandlade patienter	-2,0
Minskad bostadsanpassning	-1,0
Upphandling äldreboende	-2,0
Årets budget	1 723,9
Ökning budgettram	120,3

Nämnden för personer med funktionsnedsättning, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	862,6
Personlig assistans LSS, volymökning	5,0
Daglig verksamhet, volymökning	4,0
Köpta boendeplaceringar	2,0
Nya boenden, ökad kostnad	9,7
Priskompensation	8,0
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-8,0
Priskompensation enligt SKR	8,0
Ersättning för sysselsättning psykiatri, motsvarande habilitering	1,0
Minskade lokalkostnader Administration	-1,0
Karriärstjänster	0,3
Minskad bostadsanpassning	-1,0
Ökad upphandling/ fler alt utförare Assistans	-3,5
Årets budget	887,1
Ökning budgettram	24,5

2020-11-11

INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN

Individ- och familjenämnden är den nämnd som under många år har haft stor obalans i sin budget. Det krävs krafttag för att komma tillrätta med underskotten samtidigt som de människor som är mest sköra och behöver samhällets stöd ska få det. Det innebär också att det måste tas krafttag mot det allt ökande bidragsfusket. Det är aldrig acceptabelt att pengar betalas ut till de som fuskar när det finns så många som faktiskt behöver hjälp för att exempelvis komma ur ett missbruk.

Individ- och familjenämnden är det yttersta skyddsnätet för de västeråsare som mest behöver samhällets stöd. Det handlar om att ge stöd till barn och ungdomar som växer upp i otrygga miljöer till äldre som efter ett långvarigt missbruk behöver samhällets stöd för att kunna bo någonstans till det tillfälliga stödet till en ensamstående förälder som inte kan betala hyran för sin bostad. Samhällsproblemen har ökat i takt med att Västerås växer som stad, men karaktären av hjälpbehovet har under samma tid förändrats och blivit mer komplext.

När en person tar steget att bryta en destruktiv och våldsam relation eller när det handlar om en person som är redo att bryta med sin familj eller släkt på grund av hedersförtryck måste samhället stå berett med tillräckliga insatser. För individ- och familjenämnden handlar det inte sällan om dyra placeringar i skyddat boende i kommuner utanför Västerås. I de fall som det finns förutsättningar ur ett säkerhetsperspektiv och är lämpligt ska socialtjänsten alltid i första hand flytta på våldsverkaren. Det är en möjlighet som finns om till exempel våldsverkaren uppbär stöd från Individ- och familjenämnden.

Alla västeråsare har rätt till tak över huvudet och en möjlighet till ett eget hem. Bostad först och tak-över-huvudet-garantin måste fungera i Västerås. Det måste säkerställas att det finns akutplatser för kvinnor med missbruk, en grupp som ofta utsatta för våld, för att kunna slussa dem vidare till mer långsiktiga lösningar. Ingen ska ofrivilligt behöva sova ute. Här behövs ett tydligt samarbete med civilsamhället.

Orosanmälningar för barn och ungdomar fortsätter att öka. Anmälningarna kommer framförallt från polisen, förskolan, skolan och sjukvården, men även anhöriga, familj och nätverket kring den unge som grannar eller kompisars föräldrar. Det finns flera olika anledningar till ökningen, till exempel har barn och ungdomar ett annat förhållningssätt till droger, den psykiska ohälsan har ökat och fler familjer behöver stöd. Detta har resulterat i att allt för många av Västerås barn och ungdomar är placerade i heldygnsvård. Hälften av alla placeringarna av barn och ungdomar sker med stöd av tvångslagstiftning. Vi måste också i större omfattning arbeta för att få fler adoptioner av barn födda i Sverige.

Öppenvårdsinsatserna i Västerås måste förstärkas, stödet för barn och ungdomar och till deras föräldrar behöver komma till i ett tidigt skede och följas upp på ett bättre sätt. Det förebyggande arbetet behöver utökas för att förhindra fler sammanbrott i familjer.

För att fånga upp barn och ungdomar som rör sig i olämpliga miljöer och lever under omsorgsbrister behöver samarbetet mellan förskolan, skolan, fältarbetande socionomer och polisen förstärkas. Från moderaterna och kristdemokraternas sida vill vi även förstärka den vuxnas närvaron i Västerås centrum och stadsdelar med lokalt anställda ordningsvakter.

2020-11-11

Samtidigt som samhället stöttar människor måste det alltid vara en grundläggande utgångspunkt att den enskilde, utifrån sina egna förutsättningar ska kunna klara sig själv och förvärvsarbeta. Det är viktigt att drivkrafterna till arbete stärks. Det måste därför ställas ökade krav på aktivitet för att få försörjningsstöd. Krav på aktivitet har tidigare visat att en del kan gå vidare till egen försörjning. Kan Borås halvera sitt försörjningsstöd så kan vi också kraftigt minska behovet av försörjningsstöd

Bidragfuskar kan aldrig accepteras. Vi måste utöka kontroller om man har rätt till försörjningsstöd. Exempelvis att inte betala ut försörjningsstöd till otillåten hyresrätt på andrahandsmarknaden. Det kan bli effektivare genom till exempel att ansökan sker digitalt. Den frigjorda tiden bör användas till att utöka hembesök från socialsekreterare hos dem som har försörjningsstöd.

Individ- och familjenämnden ska aktivt arbeta för att personer som får försörjningsstöd inte har en hyreskostnad som väsentligt överstiger Mimers normhyra. Till exempel ska nämnden inte betala för större lägenheter än ett rum och kök för ensamstående personer.

Under de senaste åren har individ- och familjenämnden haft en mycket ansträngd ekonomi. När ekonomin är ansträngd och behoven stora måste nämnden våga ompröva tidigare beslut och säkerställa att medel går till de som nämnden har en skyldighet till att hjälpa och stödja. Myndiga personer som saknar uppehållstillstånd att vistas i Sverige ska inte ha rätt till förmåner utifrån socialtjänstlagen utan ska hänvisas till Migrationsverket.

Alla invånare i Sverige ska behandlas lika. När etableringsperioden på två år är över ska man inte automatiskt bo kvar i det tillfälliga boendet utan det krävs att man aktivt arbetar för att finna sin egen bostad precis som för alla andra.

Våra förslag:

- Ställ krav på aktivitet för att få försörjningsstöd med regelbunden uppföljning genom till exempel fler hembesök.
- Prioritera det förebyggande arbetet med öppenvårdsinsatser för att förhindra sammanbrott i familjer.
- Tak över huvudet och prioritera akutplatser för kvinnor med missbruk.
- Bättre flöde för utskrivningsklara.
- Prioritera åtgärder för att stödja utsatta för hedersvåld och våld i nära relationer.
- Anställ socialsekreterare istället för konsulter (stafettsocialsekreterare).
- Ge i uppdrag till förvaltningen att i första hand flytta på våldsverkaren och inte den som är utsatt för våld i nära relationer.
- Minska det långvariga beroendet av försörjningsstöd genom Boråsmodellen.

Individ- och familjenämnden, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	875,1
Volymökning, se stadsgemensamma kostnader	
Ekonomiskt bistånd, se stadsgemensamma kostn	
Ramjustering, våld i nära relation överförs till KS	-0,9
Ramjustering,serveringstillstånd	0,0
Priskompensation	7,5
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-7,5
Priskompensation enligt SKR	7,5
Inför Boråsmodellen för försörjningsstöd	7,0
Satsning Unga med missbruk och omsorgsbrister	15,0
Karriärstjänster	1,0
Åtgärda Välfärdsfusk	-20,0
Årets budget	884,7
Ökning budgetram	9,6

KULTURNÄMNDEN OCH NÄMNDEN FÖR IDROTT, FRITID OCH FÖREBYGGANDE

Ett stort utbud av kultur, fritid och idrottsaktiviteter gör Västerås till en attraktiv stad att besöka och leva i. För att så många som möjligt ska få en bra start i livet ska barn och ungas kultur och idrott prioriteras framför vuxnas. Här gör många idrottsföreningar och kulturföreningar ett fantastiskt arbete. Västerås stads uppgift är att underlätta och samverka med civilsamhället, näringsliv och föreningar. Vissa verksamheter behöver offentligt stöd, medan andra klarar sig väl med litet stöd eller inget. En viktig uppgift för det offentliga kulturstödet är att medverka till att det finns arenor för kulturella aktiviteter.

Stärk självfinansieringen av kreativa och kulturella näringar. För att lyckas med detta vill vi inrätta en tjänst som kan arbeta med att öka självfinansieringen. Det ger en möjlighet för mer kultur i Västerås.

Kulturskolan är viktig för att fler ungdomar ska kunna vara aktiva. Vi vill införa lagen om valfrihet (LOV) för kulturskolans musikundervisning. Fler aktörer ska kunna erbjuda musikundervisning så att barn och ungdomar tillsammans med sina föräldrar kan välja hos vem de vill spela. Vi vill samordna Västmanlandsmusikens och Västmanlands Teaters administration och biljettförsäljning för att minska kostnaderna.

Studieförbunden får stora bidrag från Västerås stad trots att de får statliga medel. Det är i många fall verksamhet för vuxna och vi vill minska stödet till studieförbunden för att kunna göra satsningar på barn och unga.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har ett brett och viktigt uppdrag. Inom det förebyggande arbetet är projektform en vanlig arbetsmetod. Här behövs tydliga och evidensbaserade verksamheter och gott samarbete med civilsamhället för att det förebyggande arbetet ska bli så bra som möjligt för insatsen. Barn och unga ska ha meningsfulla fritidsaktiviteter på fritidsgårdarna och idrottsanläggningarna som upplevs trygga och ger bra möjlighet till idrottande.

Förebyggandearbetet är viktigt och särskilt det som idag sker på familjecentrum som också kan stödja föräldrar i sitt föräldraskap och underlätta för integration. Förebyggande arbete innebär att tidigt lyckas stödja föräldrar med små barn för att undvika problem senare när barnen är äldre. För äldre barn innebär idrottsverksamheter ett bra och viktigt förebyggande arbete.

Det har gjorts stora satsningar inom badverksamheten och innebandy de senaste åren. Det gör att resurserna idag är begränsade. Friidrottsarenan håller på att planeras och ska stå klart till 2023. Ridanläggning för Hamre behöver lösas så snart besked från domstol givits. Vi vill underlätta för föreningar att ta över drift och/eller ägande av sina anläggningar.

Våra förslag:

- Prioritera barn- och ungdomsföreningar.
- Prioritera familjecentrum
- Ny friidrottsanläggning utomhus.
- Beredskap för Hamre stall.
- Inför lagen om valfrihet (LOV) inom kulturskolans musikundervisning.

Kulturnämnden, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	200,5
Volymökning 0,5 %	
Kulturinvesteringar	1,2
Scenkonstbiennial, ettårssatsning	
Priskompensation	1,8
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-1,8
Valfrihetssystem för Kulturskolans musikundervisning	1,0
Kultursatsning/stärk kompetens självfinansiering	2,0
Minskat stöd studieförbunden	-5,0
Samordnad administration teater och musik	-0,5
Årets budget	199,2
Ökning budgettram	-1,3

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	282,1
Innebandyarena, helårseffekt	2,4
Fredriksbergsbadet, utökad driftkostnad	
Tillberga sporthall ökad hyra	
Friidrottsarena	
Lögarängens utomhusbad, helårseffekt	0,4
Utomhus-SM (prel) ettårssatsning	
Ökad kapitalkostnad, investeringar	0,5
Priskompensation	2,4
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-2,4
Priskompensation enligt SKR	1,0
Minskat stöd studieförbunden	-0,2
Evidensbaserade metoder	-0,9
Bäckby ej nya omklädningsrum	-1,0
Årets budget	284,3
Ökning budgettram	2,2

MILJÖ- OCH KONSUMENTNÄMNDEN

Miljö och konsumentnämnden är till stor del en myndighetsnämnd. Det är lätt att fokus blir på myndighetsperspektivet som istället bör vara på service. Även om det är en myndighetsnämnd är det viktigt att när företag och enskilda är i kontakt med nämnden ska den upplevas som en servicemyndighet. Den övervägande majoriteten i Västerås vill göra rätt och agera miljövänligt. Det är ur alla aspekter en framtidsfråga för både företag och människor. Miljöavgifter ska spegla just detta. De som har gjort rätt ska kunna få en lägre avgift och färre tillfällen av tillsyn. För den som har gjort fel behövs däremot en tätare tillsyn och att denne får en högre avgift. Företagen ska betala utifrån genomförd tillsyn.

Vi kan konstatera att serveringstillstånd har fungerat väl under tiden med Coronapandemin trots att vi inte har en tjänst tillsatt. Vi bedömer att denna kan sparas in och avgifterna sänkas.

Utgångspunkten i miljöarbetet måste vara att staden verkar som möjliggörare för en klimatsmart vardag, det vill säga möjliggörare framför pekpinnar. Det är av stor vikt att Västerås stad arbetar förebyggande och aktivt. Vi vill därför att nämnden ska prioritera tillsyn av verksamheter som till exempel skolor där många barn vistas. Miljö- och konsumentnämnden har även ett stort och viktigt uppdrag när det gäller att hjälpa västeråsarna att göra rätt ur miljö och hållbarhetssynpunkt.

Miljö- och konsumentnämnden har i nuläget sin verksamhet utanför stadshuset. Vi vill att denna verksamhet flyttar tillbaka till stadshuset för att minska extern inhyrning och underlätta samverkan. På så vis tror vi att det kan skapas en vinst både när det gäller ekonomi men även organisatoriskt.

Mälarens vatten är viktigt för Västerås men också för många av våra grannkommuner. Vårt mål är att fokusera på att förbättra vattenkvaliteten. I samband med framtagande av klimatprogram och olika former av EU-medel vill vi lägga kraften på vattenkvaliteten. Vårt mål är till exempel att Svartåns vatten ska hålla så pass bra kvalitet att den ska vara badbar. Att kemikalier och skräp släpps ut i våra sjöar och vattendrag är också ett stort problem. Staden måste ta detta på allvar och verka för att verksamheterna använder sig av miljövänligt material.

Västerås stad är i dagsläget en Fairtrade-diplomerad kommun. Det innebär att staden förbinder sig att inte bara att öka inköpen av deras varor utan också att opinionsbilda för Fairtrade och betala en årlig avgift. Fairtrade ägs av LO och Svenska Kyrkan. Tyvärr är det svårt att urskilja resultatet av alla resurser Västerås stad lägger på projektet. Dessutom finns det studier som menar att vanliga arbetare inte gynnas alls av märkningen och att den varken leder till bättre arbetsvillkor eller högre löner. Staden ska fortsättningsvis göra inköp som är hållbart producerade från ett miljö- och arbetsrättsligt perspektiv.

I tider av begränsad ekonomi måste staden prioritera. Därför föreslår vi att stadens konsumentrådgivning ska avvecklas då det idag redan finns en nationell upplysningstjänst som heter Hallå konsument. Denna tjänst erbjuder vägledning i olika typer av konsumentfrågor precis om vår nuvarande konsumentrådgivning gör. Dock vill vi att staden behåller den del som riktar sig till skolor om ekonomi, det vill säga så att våra barn och ungdomar får tydlig information om rättigheter, skyldigheter och risker för konsumenter i fråga om köp, avtal och lån.

Våra förslag:

- Prioritera barns miljöer vid tillsyn.
- Prioritera Svartåns vattenkvalitet.
- Det ska vara lägre tillsynsavgift för de som gör rätt.
- Tillsätt inte den vakanta tjänsten inom tillsyn av serveringstillstånd.

Miljö- och konsumentnämnden, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	22,0
Ettårssatsning medverkan byggplaner	-0,5
Medverkan byggplaner, utökad ram	0,5
Volymökning	0,3
Ramjustering serveringstillstånd	
Priskompensation	0,2
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-0,2
Ej Medlem Fairtrade	-0,1
Avveckla konsumentrådgivning dock ej information till Skolor	-1,5
Årets budget	20,7
Ökning budgetram	-1,3

2020-11-11

BYGGNADSNÄMNDEN, FASTIGHETSNÄMNDEN OCH TEKNISKA NÄMNDEN

Det ska vara lätt att hitta boende och starta företag i Västerås. Det innebär att vi ska ha en bra planberedskap och det ska vara goda förutsättningar för att bygga bostäder. Idag finns mycket få lediga styckebyggartomter i Västerås, vilket gör att till exempel många barnfamiljer bor kvar i lägenhet istället för att bygga hus. Här måste staden underlätta framtagandet av nya tomter. Det måste tas fram fler detaljplaner för företagsetableringar. Det får aldrig vara brist på mark att erbjuda företag som vill etablera sig i Västerås. Staden behöver inte äga marken men den ska finnas tillgänglig för utbyggnad och nybyggnation.

Västerås behöver också bli en mer attraktiv stad med god arkitektur. Därför vill vi omfördela resurser och anställa en stadsarkitekt samt göra en markanvisning till arkitekt. Hyresnivån för nyproducerade lägenheter gör det svårt för många att ha råd med en ny lägenhet. Vi vill därför göra försök att använda hyresnivån som ett kriterium vid lämpliga markanvisningar.

Idag har byggnadsnämnden svårt att hinna med att ta fram nödvändiga detaljplaner. Vi behöver prioritera just detaljplaner och också förstärka för att flera ska arbeta med detaljplaner och bygglov.

Västerås ska sträva efter att de kommunala avgifterna ska hållas nere så långt det är möjligt, särskilt de som ska vara självfinansierade. Det är också viktigt att alla avgifter som tas ut av medborgare och företag är motiverade och transparenta.

Det ska vara lätt att parkera i Västerås, inte minst i City. Därför måste vi se över var det kan placeras fler bil- och cykelparkeringar. Vi vill också införa flera avgiftsfria 30-minuters parkeringar i centrala Västerås. Det ska finnas vid alla infarter till centrum. Kostnaderna för kollektivtrafiken har ökat, och då måste staden också hitta sätt att öka intäkterna. En översyn av biljettpriser och linjedragning pågår och här måste självfinansieringen i kollektivtrafiken öka.

För att hålla staden ren och trygg vill vi göra en särskild insats mot klotter. Vi behöver dessutom arbeta gemensamt i Västerås för att hålla ordning, öka trivseln och stärka trygghetskänslan bland medborgarna. Delar av Västerås, såväl i city som i stadsdelarna, har på senare år upplevt en ökad otrygghet. För att komma tillrätta med dessa problem vill vi göra en ordentlig trygghetssatsning med kameraövervakning av otrygga stråk, samt bättre belysning och upprensning av buskage. Vi är också beredda att anställa ordningsvakter för att öka medborgarnas trygghet på särskilt utsatta platser.

Väginvesteringar krävs för att upprätthålla stadens attraktionskraft hos besökare, företagare och ökningen av antalet invånare. Västerleden måste börja byggas och det är under all kritik att detta projekt ännu inte förverkligats trots löften och beslut i kommunfullmäktige. Tillsammans med näringsidkarna på Erikslund behöver trafiksituationen på området ses över. Alla trafikslag, även bilen, behövs i Västerås. Sedan behöver Norrleden bli 2+2-väg. Tidigare eftersatt underhåll av vägar, gator och gång och cykelbanor gör att det fortsatt behöver läggas stora summor på underhåll och görs inte det kan det få förödande konsekvenser långsiktigt. För både gator och kommunala fastigheter i Västerås finns idag en betydande underhållsskuld. För gatorna rör det sig om flera hundra miljoner kronor.

2020-11-11

I vår budget finns för nästa verksamhetsår en satsning på vägunderhåll och även en satsning på underhåll av eftersatta fastigheter. Detta är något vi sett i delårsrapporter där förvaltningen konstaterar att kostnaderna för skador på fastigheter, exempelvis vattenskador, ökar vilket har en korrelation med bristande underhåll.

Fastighetsnämnden gör många och stora upphandlingar. Det har framkommit en rad omständigheter som gör att vi ser behov av en skärpning av upphandlingsrutiner och följsamhet till upphandlingar. Fokus ska vara på tydliga kriterier och kostnadseffektivitet för att spara pengar och underlätta företagsamhet.

Ekonomi är nu på väg in i ett kärvare läge, vilket gör det nödvändigt att ta ett långsiktigt ansvar för Västerås ekonomi. En rad åtgärder kommer att bli nödvändiga. Fler verksamheter behöver samordnas i stadshuset för att minska den externa inhyrningen. Energi- och transportrådgivningen kan avvecklas. Dessa tjänster finns att köpa på marknaden. Kommunalt ägda fastigheter som inte är av strategisk betydelse för kommunens verksamhet kan säljas för att få loss kapital. Ett exempel på en sådan fastighet är Elba.

Fastighetsnämnden behöver se över användandet av konsulter, antalet kommunikatörer, tidplaner och projektbudgetar för att klara ekonomin i balans. För att spara pengar kommer det också att bli nödvändigt att dra ner på flera stora investeringsprojekt i Västerås, som exempelvis Mälarporten. Omdaning av Stora Torget kan också minskas ner.

Våra förslag:

- En satsning ska genomföras för att öka tryggheten, exempelvis införa trygga stråk med kameraövervakning, möjlighet att använda ordningsvakter där det behövs, bättre belysning och borttagande av skrymmande buskage på otrygga platser.
- Bekämpa klotter för att hålla staden ren och snygg.
- Förbättra vägunderhållet för att bland annat åtgärda potthål, och andra skador på vägar och cykelbanor för att minska den stora underhållsskulden.
- Påbörja en satsning för att åtgärda underhållsskulden på kommunalt ägda fastigheter.
- Kommunala avgifter ska vara låga, motiverade och transparenta.
- Införa fler avgiftsfria 30-minutersparkeringar och se över möjlighet till helg- och kvällsparkering i city.
- Ta fram mer etableringsbar mark för företag samt fler styckebyggartomter.
- Skapa ytterligare en hundrastgård i Västerås.

Byggnadsnämnden, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	27,4
Kompensation ökad volym planering	1,0
Priskompensation	0,4
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-0,4
Årets budget	28,4
Ökning budgettram	1,0

Fastighetsnämnden, mnkr	Budget 2021
Resultatkrav fastighetsnämnd föregående år	-7,8
Resultatkrav exploateringsverksamhet fg år	23,6
Årets resultat	15,8
Tomträtter	50,3
Skollokaler	2,8
Verksamhetslokaler	0,7
Särskilt boende	6,5
Markförvaltning och övrigt	2,0
Ökat avkastningskrav	10,0
Åtgärda underhållsskuld utan hyreshöjning	-5,0
Totalt avkastningskrav för fastighetsnämnd	67,3

Tekniska nämnden, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	455,3
Ettårssatsning gatuunderhåll och lekplatser	-3,0
Gatuunderhåll utökad ram	3,0
Utökade ytor, park/gata	1,5
Resandeökning färdtjänst/omsorgsresor	
Ramjustering, klimatsamordnare	1,6
Justering sänkt internränta	-2,5
Avgiftshöjning kollektivtrafik	-3,5
Kollektivtrafikkostnad befintligt utbud	3,5
Ramjustering ökad kapitalkostnad	
Priskompensation	3,7
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-3,7
Ytterligare gatuunderhåll	10,0
Ökade avgifter kollektivtrafiken	-4,0
Halverad ökning klimatsamordnare	-0,8
Avveckla transportrådgivare	-1,2
Avveckla energirådgivare	-1,0
Årets budget	458,9
Ökning budgettram	3,6

2020-11-11

KOMMUNFULLMÄKTIGE OCH KOMMUNSTYRELSEN

Det är företag som skapar jobb men en stad kan se till att ge förutsättningar och underlätta för att företag ska etablera sig och utvecklas. Västerås stads företagsklimat måste kraftigt förbättras. Hela staden ska upplevas som en serviceorganisation och att det är lätt att vara företagare i Västerås. Västerås har en central upphandlingsenhet som med ett effektivt arbete samordning, uppföljning och kvalitetssäkring av upphandlingar kan spara pengar och underlätta för fler att bli leverantörer till Västerås.

City är ett särskilt ansvar för kommunstyrelsen och något vi prioriterar. Tillsammans med aktörerna i city behöver det tas fram konkreta förslag som gör city mer attraktivt och tryggt. Det är viktigt att till exempel stävja klotter och nedskräpning samt att tillskapa trygga stråk med kameraövervakning i city.

En grundläggande rättighet för alla människor som bor och vistas i Västerås är att känna sig trygg. Trygghet är den mest grundläggande beståndsdelen i ett gott samhällsbygge och tryggheten infinner sig inte av sig själv. Det krävs beslut och prioriteringar för det. Tryggheten i Västerås är ett av de områden som kommunstyrelsen måste ta ett tydligt helhetsgrepp, ansvar och krafttag omkring. Det behövs prioriteringar som stärker och säkrar tryggheten för alla som bor, vistas och besöker Västerås. Vi lägger därför resurser under kommunstyrelsen för att kunna ta krafttag mot den växande otryggheten som breder ut sig redan från småbarnsåldern i vår stad. Vi tar människorna i Västerås oroskänsla på allvar. Och den otrygghets- och oros känslan måste kommunstyrelsen vara tydliga med att prioritera i sitt arbete.

Västerås måste utvecklas än mer till att bli en trygg stad där vi prioriterar åtgärder för att motverka bilbränder, hot och våld. Det kan exempelvis göras genom att anlita flera ordningsvakter, tillskapa trygga stråk med kameraövervakning och andra trygghetsskapande åtgärder. Det behövs också förebyggande arbete vilket görs bäst genom att stärka skolan, stödja familjerna i deras föräldraroll, minska utanförskapet i våra utsatta områden och jobba för att fler ska ställa väckarklockan om morgnarna för att gå till jobbet.

Kommunstyrelsen har ett tydligt ansvar för helheten i stadens budget. För att kunna fullfölja detta ansvar krävs ett långsiktigt arbete med att kvalitetssäkra beslutsprocesserna.

Vi vill fortsättningsvis se över om verksamheter kan samordnas för att kunna effektivisera arbetet och optimera resursutnyttjandet. Det handlar bland annat om frågor som kommunikatörer, controllers och funktioner inom HR-området. Vi ser även att det finns stora samordningsvinster på lokalområdet så att fler verksamheter kan flytta från externt hyrda lokaler till stadshuset eller andra av staden ägda lokaler. Den sänkta kostnad som det innebär att inte behöva hyra externt behöver när omflyttning beslutas flyttas till den nämnd där besparing uppstår. Kostnaderna kan bli lägre genom att kraftigt minska de projekt som idag ligger under kommunstyrelsen. Vi anser inte att staden ska fortsätta att stödja kanalbolaget i Strömsholm. Vi ser inte heller det som ett ansvarsfullt resursutnyttjande att stadens resurser läggs på omfattande remissvar som det åligger SKR att svara på, där finns resurser att spara in på. Naturligtvis kan undantag beviljas av stadsdirektören rörande remissvar, det med en tydlig restriktivitet.

2020-11-11

Ett annat område där resursoptimering kan ske på är stadens omfattande volym av olika policys, program och handlingsplaner. Där måste en begränsning och samordning ske eftersom de innebär ett omfattande administrativt arbete inte bara för kommunstyrelsens utan också för alla nämnder, styrelse och hela kommunorganisationen. Vi vill att Västerås stad slutar att delta i olika typer av tävlingar, då dessa skapar en ökad administrativ börda.

Miljö- och klimatfrågorna är strategiskt viktiga och ger en trygghet för människorna i Västerås. Men det behöver vara rätt prioriterade åtgärder. Vi ser idag åtgärder ske som inte är rätt miljöprioritering i det ekonomiska läget som vi befinner oss i som kommun. Byggnationen av fisktrapporna är ett sådant exempel. Vi väljer att prioritera bort dessa typer av satsningar. Det vi istället behöver är åtgärder för att minska övergödning och klimatåtgärder som exempelvis fler laddstationer för elbilar. Vi ser även att vi som kommun behöver verka för en ren och trygg elproduktion säkras för vår stad och dess invånare. Vi behöver inte flera "miljö skrivbordsprodukter" utan vi behöver reella insatser som skapar en bättre miljö i vårt närområde och som aktiverar och tar tillvara på den kompetens och de resurser som vi har i staden gällande forskning, företagande och den gröna jordbruks- och skogsnäringen.

För att skapa en resursoptimerad kommunstyrelse och dess verksamhet lägger vi ett antal förslag som möjliggör våra intentioner om en trygg kommun där rätt resurser läggs på rätt saker.

Våra förslag:

- Genomför trygghetsskapande åtgärder och trygghetsstråk med kameraövervakning i Västerås.
- Fokusera arbete och insatser på ett förbättrat företagsklimat och fler företagsetableringar.
- Utveckla city tillsammans med handlare och andra aktörer.
- Se över upphandlingarna för bättre samordning.
- Västerås stad ska sluta delta i olika typer av tävlingar.
- En översyn behöver göras i syfte att minska policys och handlingsprogram.

Kommunstyrelsen, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	211,1
Ettårssatsning minskad plastanvändning, minskad nedskräpning	-1,5
Införande ny IT-leverantör, uppstartskostnad	2,5
Hamnen, skattefinansiering av investeringar	2,3
Trygghet i city	0,2
Ansökan årets stadskärna	
Rudbeckius 400 års jubileum, 2-års satsning	1,1
Ramjustering, klimatsamordnare	-1,6
Ramjustering, våld i nära relation	0,9
Priskompensation	2,4
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-2,4
Trygghetssatsning	18,0
Minskning av strategiska byggfrågor	-1,0
Underlätta för företag under Corona (ettårssatsning)	4,0
Ökad självfinansieringsgrad vigslar mm	-2,5
Minskad extern inhyrning lokaler	-2,0
Administrativ besparing fd servicepartner	-2,0
Ej Fairtradekrav	-2,0
Samordning kommunikatörer hela staden	-6,0
Minskad kostnad förmånsprodukter/prenumerationer	-2,0
Inget krav ekologiska inköp	-1,3
Årets budget	218,2
Ökning budgetram	7,1

Stadsgemensamma kostnader, mnkr	Budget 2021
Mälardalens brand- och räddningsförbund	99,0
Kommungemensam reserv	20,4
Kommungemensam reserv kollektivtrafik	25,0
Priskompensation	
Ram för kostnadsökning försörjningsstöd	15,0
Ram för kostnadsökning individ och familj	
Statsbidrag äldreomsorgssatsning	-59,0
Ökad internhyra	
Kapitalkostnad strategiska investeringar	30,2
Ramjustering ökad kapitalkostnad	
Pensionsutbetalningar och avsättning pensioner	189,0
Reglering arbetsgivaravgift och semesterlöneskuld	3,0
Förmåndsatorer och förmånscyklar	4,0
Markhyra, Mälarenergi	-1,2
Kulturfond internt bidrag	0,1
Budget miljöskulder, rivning, sanering mm	5,0
Interna ränteintäkter	-70,7
Avkastningskrav fastighetsnämnden	-67,3
Minskad reserv	-35,0
Årets budget	157,5
Ökning budgetram	4,2

ÖVRIGA NÄMNDER, BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND

För att långsiktigt stärka stadens ekonomi vill vi öka avkastningskravet på stadens bolag. Vi föreslår en höjning av avkastningskravet med 10 miljoner kronor per år. Bolagen bör precis som övriga nämnder och styrelser göra rationaliseringar, det vill säga det höjda avkastningskravet ska inte leda till avgiftshöjningar. Under 2021 kommer Mälarenergi också att behöva ge en högre utdelning på 10 mnkr. Det är också möjligt att sälja affärsområdet elhandel inom Mälarenergi som verkar på en konkurrensutsatt marknad och levererar till många kunder utanför Västerås.

Vi ser en stor möjlighet och framtidspotential med att Västerås har en flygplats. Flygplatsen måste ges långsiktigt hållbara förutsättningar för att kunna ge den positiva effekt som det är för Västerås att ha en flygplats. Det är bra att det kommer att bli en folkomröstning där västeråsarna får möjlighet att säga sitt om Västerås flygplats. Vi förutsätter att alla partier i kommunfullmäktige är beredda att följa resultatet i folkomröstningen.

En översyn av Mimers bostadsbestånd bör ske där det med fördels kan avyttras flera fastigheter till förmån för att tillskapa ekonomiska resurser att investera i boende för den äldre befolkningen i vår stad. Bostad s AB Mimer ska inte äga mer än maximalt 40 % av hyresbostäderna i Västerås. Mimer behöver därför både sälja fler lägenheter och uppmuntra till ombildning särskilt i områden med många hyresrätter för att stå väl rustade inför framtiden. Det Västerås behöver är att också Mimer bygger trygghetsboenden och äldreboenden. Bolagets soliditet behöver stärkas.

Vafab Miljö är ett kommunalförbund som har stora utmaningar. Vi motsätter oss fortsatta avgiftshöjningar eftersom det redan skett kraftiga höjningar. Verksamheten behöver ses över för att kunna effektiviseras samtidigt som vi tydligt arbetar för att minska avfallet.

Kommunrevision, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	4,8
Priskompensation	0,1
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-0,1
Priskompensation enligt SKR	0,1
Årets budget	4,9
Ökning budgettram	0,1

Valnämnden, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	2,3
Folkomröstning om Västerås flygplats	4,0
Sveriges val 2022	
EU-val 2024	
Priskompensation	0,1
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-0,1
Årets budget	6,3
Ökning budgettram	4,0

2020-11-11

Överförmyndaren, mnkr	Budget 2021
Budget föregående år	15,0
Volymökning	0,3
Priskompensation	0,2
Effektivisering/verksamhetsutveckling	-0,2
Priskompensation enl. SKR	0,2
Årets budget	15,5
Ökning budgetram	0,5

Nämnder	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021 SK	pris o löne- komp enl SKR	M och KD förändring	M och KD ram	tot. jmf 2020	%- förändring
Skattefinansierad verksamhet								
Förskolenämnden	972,6	1 007,8	1 016,5	9,0	16,0	1 032,5	24,7	102,5%
Grundskolenämnden	1 872,0	2 017,7	2 060,0	19,7	75,7	2 135,7	118,0	105,8%
Utbildnings- o arbetsmarknadsnämnden	864,5	873,0	902,4	7,8	-8,2	894,2	21,2	102,4%
Skultuna kommundelsnämnd	115,3	122,1	122,4	1,1	2,5	124,9	2,8	102,3%
Äldrenämnden	1 522,4	1 603,6	1 722,8	15,6	1,1	1 723,9	120,3	107,5%
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	836,3	862,6	883,3	8,0	3,8	887,1	24,5	102,8%
Individ- och familjenämnden	916,7	875,1	874,2	7,5	10,5	884,7	9,6	101,1%
Kulturnämnden	194,1	200,5	204,7		-5,5	199,2	-1,3	99,4%
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	267,6	282,1	285,4	1,0	-1,1	284,3	2,2	100,8%
Tekniska nämnden	448,6	455,3	455,9		3,0	458,9	3,6	100,8%
Byggnadsnämnden	29,3	27,4	28,4			28,4	1,0	103,6%
Miljö- och konsumentnämnden	21,5	22,0	22,3		-1,6	20,7	-1,3	94,1%
Kommunstyrelsen	188,7	211,1	215,0		3,2	218,2	7,1	103,4%
Kommunrevision	3,7	4,8	4,8	0,1	0,1	4,9	0,1	102,1%
Valnämnden	4,8	2,3	6,3			6,3	4,0	273,9%
Överförmyndarnämnden	12,9	15,0	15,3	0,2	0,2	15,5	0,5	103,3%
Delsumma	8 271,0	8 582,4	8 819,7	70,0	99,7	8 919,4	337,0	103,9%
Fastighetsnämnden								
Fastighetsnämnden	-201,4	-2,2	7,8			7,8		
Exploatering, fastighetsnämnden		-9,0	-23,6			-23,6		
Delsumma	-201,4	-11,2	-15,8			-15,8		
Summa verksamhetens nettokostnad	8 069,6	8 571,2	8 803,9			8 903,6		
Stadsgemensamma kostnader	-231,2	153,3	197,5		-40,0	157,5		
Summa Västerås stad	7 838,4	8 724,5	9 001,4			9 061,1		103,9%
Årlig förändring (%)			3,2%					

RESULTATRÄKNING

Resultaträkning, mnkr	Budget 2020	Budget 2021
Verksamhetens intäkter	1 939,1	1 968,2
	-10	-10
Verksamhetens kostnader	324,5	634,3
Avskrivningar	-339,1	-395,0
Verksamhetens nettokostnad	-8 724,5	-9 061,1
Verksamhetens resultat	41,7	17,3
Finansiella intäkter not 2	178,4	191,4
Finansiella kostnader	-103,4	-103,4
Summa finansnetto	75,0	88,0
Resultat	116,7	105,3
Resultat (%)	1,3%	1,2%

Not 2 Finansiella intäkter	Budget 2020	Budget 2021
Utdelning kommunala bolag	45,8	48,8
Ränteintäkter	132,6	142,6
Summa externa finansiella intäkter	178,4	191,4

Not 1 Kommunalskatt, generella statsbidrag och utjämning	Budget 2020	Budget 2021
Skatteintäkter	7 253,8	7 299,5
Inkomstutjämning	1 110,1	1 133,7
Kostnadsutjämning	-96,5	-80,5
Regleringspost (generella bidrag)	159,9	463,7
LSS-utjämning	-81,4	-72,0
Införandebidrag (kostnadsutjämn)	131,9	69,3
Fastighetsavgift	255,9	264,7
Generella bidrag (flyktingmottagn)	32,4	0,0
Summa	8 766,2	9 078,4
Ökning jfr bud	321,3	312,2
Ökning (%)	3,8%	3,6%

2020-11-11

Moderaterna och Kristdemokraternas budget som en resa genom livet

Vi börjar med de små barnen. Det ska vara mindre barngrupper i förskolan. Familjecentrum prioriteras för att ge föräldrar tidigt stöd i sitt föräldraskap. Det är viktigt att samhället möter upp vissa föräldrars behov så att de får verktygen att uppföstra och vägleda sina barn på ett bra sätt. En lyckad skolgång är en bra grund för en lyckad framtid. Därför ökar vi resurserna till skolan så att lärare och rektorer får bättre förutsättningar att ge barnen vad de behöver för att lyckas.

Att som ung aldrig få se sina föräldrar gå till arbetet eller till sysselsättning riskerar ungas framtidstro. Bidragsberoende riskerar också att gå i arv. Därför ställer vi krav på sysselsättning för att få försörjningsstöd. Åtgärder som ger fler jobb prioriteras. Det är företag som skapar jobb och Västerås ska ha bland det bästa företagsklimatet i Sverige.

När vi blir äldre ska vi inte behöva vara oroliga att det inte finns det stöd och den hjälp vi behöver. Äldreomsorgen behöver därför förstärkas med ökad bemanning och fler trygghetsboenden.

Alla västeråsare, gammal som ung, ska känna sig trygga att röra sig fritt i vår stad. Därför krävs kraftfulla åtgärder för att öka tryggheten.